

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

שם הקורס: **עיונים בספר שמואל – מתוקשב**

שנה"ל תש"ף סמסטר א-ב

שם המרצה: ד"ר עמיחי נחשון

מסלול/התמחות: סדירים

היקף שעות: 1 ש"ש

דרישת קדם: אין

תוכן הקורס ומטרות הקורס/רציונל

1. להכיר את הסיפורים בספר שמואל ולדעת לנתחם כראוי.
2. הסטודנט ירכוש בקיאות טובה בכל המסופר בספרים שמואל א' ושמואל ב'.
3. להבין את הלשון, המבנה והסגנון של ספר שמואל.
4. להכיר את הרקע התרבותי ואת העולם המסופר (רקע היסטורי ונתונים גיאוגרפיים) של ספר שמואל.
5. לחשוף את הסטודנטים לכלים ולמידע במרשתת.
6. ללמוד כיצד להעביר את המסרים לתלמידים.
7. הסטודנט יכיר היטב את הערכים הנלמדים מהכתובים באמצעות מיקוד בלשון הפרשנים.

ראשי פרקים/יחידות הוראה בקורס

1. מבוא לספר שמואל, סיפור הולדת שמואל ובחירתו לנביא ובקיאות שמואל א' פרקים א-ז.
2. סיפור בקשת מלך והמפגש בין שמואל לשאול (שמואל א' ח-ט) ובקיאות שמואל א' ח-יד.
3. סיפורים: חטא עמלק, והקרבת עם גולית וסיפור (שמואל א' טו, יז) ובקיאות שמואל א' טו-כז.
4. סיפור אביגיל וסיפור שאול ובעלת האוב (שמואל א' כה, כ"ח), ובקיאות שמואל א' כה-לא.
5. הקינה של דוד על שאול ויהונתן (שמואל ב' א'), ובקיאות שמואל ב' א-ד.
6. רקע היסטורי ונתונים גיאוגרפיים הקשורים להוראת ספר שמואל, ובוחר בקיאות שמואל ב' ה-כד.
7. סיכום – הגשת מערך שיעור בנושא הקורס.

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"ר אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

חובות/דרישות הקורס

1. השתתפות פעילה באתר הקורס בזמנים שנקבעו.
2. עיון במקורות.
3. קריאת מאמרים.
4. הגשת מטלות בכל יחידות הקורס
5. מבחן מסכם.

מטלות הקורס

מרכיבי הציון הסופי ודרך חישובו : משקל כל מטלה/פעילות באחוזים
7 תרגילים שמשקלם 20% מסך הציון
מבחן 80%.
בתוך התרגילים
יחידות א, ז – 20% כל אחת מסך התרגילים.
יחידות ב,ג,ד,ה, ו – 12% כל אחת מסך התרגילים.

דרכי התקשרות עם המרצה

1. מפגש, ופגישות על פי תיאום.
2. דוא"ל : amicincs@edu.aac.ac.il
3. משובים והכוונה במטלות.
4. פורומים באתר הקורס.
5. טלפון : 052-4332819.

ביבליוגרפיה

רשימה זו אינה מציגה סדרות פרשנות מסורתיות ומחקריות על הספרים הרלוונטיים לנושא הקורס, אלא מחקרים כלליים בלבד.

קריאת חובה (במידה ויש גרסות של מאמרים באינטרנט, לנוחיות הסטודנטים הם יקבלו קישורים למאמרים הרלבנטיים)

1. א' בזק, **שמואל א', מלך בישראל, שמואל ב', מלכות דוד**, ירושלים תשע"ג.
2. מ' אילת **שמואל וכינון המלוכה בישראל**, ירושלים תשנ"ח.
3. א' ידיד, **שאל בחיר ה'**, ירושלים תשס"ד.
4. י' מדן, ייחודו ומגמתו של ספר שמואל כחטיבה עצמאית במסגרת ספרי הנביאים", **מגדים**, א' (תשמ"ו), עמ' 32–55.

חובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון : 9485662-08
פקס : 9485686-08
דוא"ל : sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלק

אלקנה, ד"ג אפרים
מיקוד 44814
טלפון : 9061301-03
פקס : 9061342-03
דוא"ל : dekan@orot.ac.il

קריאת רשות

5. מ' אביעוז, "הגורמים לבקשת המלוכה על ידי העם בימי שמואל", **מורשתנו**, י"ז (תשס"ו), עמ' 21–32.
6. מ' אביעוז, "השתקפותו של חזון נתן (שמואל ב' ז) בספר שמואל", **עיוני מקרא ופרשנות** ט' (תשס"ט), עמ' 143–166.
7. י' אלטשולר, "בית דוד ובית ה' – עיון באמונתו של דוד", **אורשת**, ו' (תשע"ה) עמ' 19–29.
8. ח' אתרוג, "הקרב האחרון של שאול", בתוך: **והמה בכתובים, אסופת מאמרים. כנס ימי לימוד תנ"ך לאורה של תורת ארץ ישראל – כנס תשע"ז**, קרית ארבע תשע"ח, עמ' 65–98.
9. י' אריאל, "דוד נבל ואביגיל, עיון בשמואל א פרק כה", **המעין**, נ"ו (תשע"ו), עמ' 17–22.
10. ר' בן חיים, "וראו כי רעתכם רבה בעיני ה' לשאול לכם מלך (שמואל א' יב יז), **שמעתין**, 109 (תשנ"ב), עמ' 28–32.
11. א' בן נון, "הופעת רוח גבורה בישראל, עיון ולימוד בהופעת דוד בספר שמואל (שמואל א' יז)", בתוך: **שמונה נסיכי אדם, אסופת מאמרים ודברי זיכרון** (ש' פרץ עורכת ואחרים), בית אל תשס"ח, עמ' 113–145.
12. ש' אברמסקי, **מלכות שאול ומלכות דוד, ראשית המלוכה בישראל והשפעתה לדורות**, ירושלים, תשל"ז.
13. צ' בן ברק, **בישראל לאור המלוכה הכנענית, עבודת דוקטור**, ירושלים תשל"ב.
14. מ' גרסיאל "יסודות של היסטוריה וריאליה בתיאור המערכה בעמק האלה וקרב דוד וגולית", **בית מקרא**, מ"א (תשנ"ו), עמ' 293–316.
15. מ' גרסיאל, "המלך שאול במצוקתו; בין שמואל הנביא ובין בעל האוב (שמ"א כ"ח 25–3)", **עיוני מקרא ופרשנות**, ו' (תשס"ג), עמ' 25–45.
16. ש' הון, "פרשת דוד וגולית", **בית מקרא**, מג (תשנ"ח), עמ' 314–318.
17. א' הרצוג, "לידת הגיבור במקרא, שמשון ושמואל", **בית מקרא**, ס"ג (תשע"ח), עמ' 24–63.
18. ז' ויסמן, **עם ומלך במשפט המקראי**, תל אביב תשנ"א.
19. א' ורד, "הבוגד: לפרשת נפילתו של שאול בהר גלבוע – עיון מחודש במדרשי חז"ל", **מגדים**, נ"ב (תשע"א), עמ' 131–132.
20. ש' טלמון "משפט המלך (שמואל א' פרק ח)", בתוך: **המלוכה הישראלית בראשיתה**, 2, ירושלים תשל"ב, עמ' 15–27.
21. א' לבנון, **ויהי בימי שאול, בית שאול המלך**, ירושלים תשס"א.
22. נ' לוי, "דוד וגולית, חרב ושם ה', מבנה ומספרים בשמ"א י"ז", **מגדים**, ל"א (תש"ס), עמ' 79–85.
23. י' מאלי, "מרד אבשלום", **שמעתין**, 175 (תשס"ט), עמ' 32–41.
24. ב' מזר, "המלוכה בישראל", בתוך: **המלוכה הישראלית בראשיתה**, 2, ירושלים תשל"ב, עמ' 7–15.
25. ע' נחשון, **הדרישות של ה' מן הנוכרים בספרות ההיסטוריוגרפית ובספרות הנבואה במקרא, עבודת דוקטור**, רמת גן תשס"ג.
26. ע' נחשון, "ההתעללות של הפלשתים בפרות (שמואל א' ו, ז–יב): עיון בינתחומי", **חיות וחברה**, 53 (תשע"ה), עמ' 33–39.
27. א' סימון, **קריאה ספרותית במקרא: סיפורי נביאים**, ירושלים תשנ"ז.

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"ג אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

28. מ' סבתו, "מינוי מלך ובניית בית הבחירה עיון מחודש", **תרביץ**, ע"ו (תשס"ז), עמ' 384–353.
29. ר' פידלר, "ההתגלות בשילה (שמואל א' ג), עיון בתופעת התיאור הגבולי", **הקונגרס העולמי למדעי היהדות**, 12 (תשנ"ג), עמ' 99–107.
30. א' רופא, "מלחמת דוד בגלית – אגדה, תיאולוגיה ואסכאטולוגיה", **אשל באר שבע**, ג' (תשמ"ו), עמ' 80–55.
31. צ' שמעון, **האדם הבוחר : הסיפור המקראי כדרמה של בחירה**, ירושלים תשע"ה.
32. א' שפירא, **דמוקרטיה ראשונית במקרא, יסודות קדומים של ערכים דמוקרטיים**, תל אביב תשס"ט.
33. Y. Zimran, "The Lord has rejected you as king over Israel" : Saul's deposal from the throne", *The Journal of Hebrew Scriptures* 14 (2014), pp. 1–18.
- H.G. Angel, "When love and politics mix : David and his relationships with Saul. 30 Jonathan, and Michal", *JBQ* 40 (2012) pp. 41–51.

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון : 08-9485662
פקס : 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
מיקוד 44814
טלפון : 03-9061301
פקס : 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il